Gemeenteraad Nieuwkoop met tussenkomst van de griffier

datum 28 september 2026
uw brief/kenmerk
zaaknummer 724701
behandeld door Gemeentesecretaris/algemeen directeur
betreft Collegeprogramma 2026-2030
bijlage(n)

Beste raadsleden,

Op 25 september 2026 ontvingen wij de brief van de fracties van D66 Nieuwkoop, CDA Nieuwkoop, Natuurlijk Nieuwkoop en SGP-ChristenUnie. De fracties vragen hoe de raad richting kan geven aan nieuwe beleidskeuzes voordat hij over de financiële gevolgen besluit.

Die vraag raakt de verhouding tussen raad en college en de open bestuurscultuur die wij samen willen vormgeven. Daarom beantwoorden wij met deze brief de zes vragen van de fracties. Deze brief is gericht aan de hele gemeenteraad.

De kern is: het college stelt het collegeprogramma vast. De raad stelt binnen zijn bevoegdheden de kaders en de middelen vast. Het collegeprogramma wordt daarbij ter kennisname aan de raad aangeboden. De financiële gevolgen waarvoor aanvullende middelen nodig zijn, worden via de eerste begrotingswijziging ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Heldere rolverdeling
Het collegeprogramma is de uitvoeringsagenda van het college. Het vertaalt het coalitieakkoord naar acties, planning en opdrachten aan de organisatie. Het college stelt deze agenda vast en legt verantwoording af aan de raad over de uitvoering.

Het collegeprogramma vervangt geen kaders van de raad. Ook geeft het collegeprogramma op zichzelf geen toestemming voor nieuwe uitgaven. De vaststelling van het collegeprogramma loopt daarmee niet vooruit op besluiten die aan de raad zijn. Als de raad voorgestelde middelen niet, gedeeltelijk of gewijzigd beschikbaar stelt, wordt de uitvoering van het collegeprogramma daar (uiteraard) op aangepast.

Het collegeprogramma loopt daarmee niet vooruit op besluiten die aan de raad zijn. De raad stelt de beleidskaders vast en bepaalt welke middelen beschikbaar komen. Dat gebeurt via de programmabegroting, begrotingswijzigingen en afzonderlijke raadsvoorstellen.
In 2018 en 2022 koos Nieuwkoop voor een andere werkwijze. Toen stelde de raad het collegeprogramma vast. Daarmee werd het programma primair een kaderstellend stuk. Voor deze bestuursperiode kiezen wij voor een scherper onderscheid tussen de uitvoeringsverantwoordelijkheid van het college en de kaderstellende en financiële

verantwoordelijkheid van de raad. Zo blijft duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk en aanspreekbaar is.

Deze andere gebruikelijke werkwijze had vooraf duidelijker aan de raad toegelicht moeten worden. Wij hebben u daarin niet tijdig meegenomen. Daarvoor bieden wij onze verontschuldigingen aan.

Wij nemen de volgende maatregelen
Het collegeprogramma wordt ter kennisname aan de raad aangeboden. De programmabegroting 2027–2030 en de eerste begrotingswijziging leggen wij ter besluitvorming aan de raad voor. De raad behandelt deze stukken in samenhang, zodat de ambities uit het collegeprogramma en de financiële gevolgen daarvan in samenhang aan de orde komen.

Hieronder geven wij een korte toelichting op uw vragen.

Waarom kiest het college voor een andere werkwijze?
Wij kiezen voor een duidelijker verdeling van verantwoordelijkheden. Het college is eigenaar van zijn uitvoeringsagenda. De raad is en blijft eigenaar van de kaders en het budget. De werkwijze van eerdere perioden was mogelijk, maar is geen voorwaarde voor een betekenisvolle positie van de raad. Wij erkennen wel dat wij deze wijziging eerder hadden moeten toelichten.

Wanneer kan de raad richting geven?
De raad kan het collegeprogramma, hoewel dit ter kennisname wordt aangeboden, in zijn geheel inhoudelijk bespreken en daarover zijn opvattingen kenbaar maken en moties indienen. Waar voor de uitvoering een besluit van de raad nodig is, kan de raad daarnaast gebruikmaken van zijn formele bevoegdheden. Zo kan de raad de eerste begrotingswijziging amenderen en daarover besluiten.

Hoe worden de onderdelen van de begroting onderscheiden?
In het raadsvoorstel is een overzicht opgenomen van onderwerpen uit het collegeprogramma waarvoor extra middelen worden gevraagd. Dit overzicht maakt duidelijk welke ambities financiële gevolgen hebben waarvoor aanvullende middelen nodig zijn.

Op welke besluiten steunen nieuwe beleidskeuzes?
Voor zover ambities uit het collegeprogramma passen binnen door de raad vastgestelde beleidskaders en beschikbare middelen, is de uitvoering een verantwoordelijkheid van het college. Wanneer voor een ambitie aanvullende middelen, nieuwe of gewijzigde beleidskaders of een ander besluit waarvoor de raad bevoegd is nodig zijn, wordt dit vooraf aan de raad voorgelegd.

Welke ambities staan al in de begroting?
Het overzicht maakt zichtbaar welke ambities al in de programmabegroting 2027–2030 zijn verwerkt en voor welke ambities via de eerste begrotingswijziging aanvullende middelen worden gevraagd. Als voor een ambitie later een afzonderlijk voorstel nodig is, leggen wij dat op dat moment aan de raad voor.

Hoe voorkomen wij financiële autorisatie achteraf?
Ambities waarvoor nieuwe of gewijzigde kaders of aanvullende middelen nodig zijn, voeren wij pas uit nadat het bevoegde bestuursorgaan daarover heeft besloten. Via de planning- en-controlcyclus rapporteren wij over voortgang, kosten, capaciteit en noodzakelijke bijsturing.

Samen verantwoordelijk
Wij kiezen niet tussen bestuurlijke slagkracht en democratische invloed. Goed gemeentebestuur heeft beide nodig. Het college stuurt op de uitvoering. De raad stelt de kaders en besluit over de middelen.

Met deze werkwijze maken wij de rolverdeling duidelijk en werkbaar. Wij zien uit naar de behandeling van het collegeprogramma, de programmabegroting en de eerste begrotingswijziging.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van [redacted],

Nicolette Caspers
Gemeentesecretaris

Robbert-Jan van Duijn
Burgemeester